

IZHAJA VSAK DAN

Indi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 8. zjutraj. Posamične številke se prodajajo po 3 svč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele številke po 5 svč. (10 stot.).

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolona. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm, esurtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 10 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in uveljavljeno v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je mod!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbo brez dopolnane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kren 8-20, za pol leta Kren 4-10.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rekipel se ne vračaja. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom).

Indajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik in izdajatelj lista „Edinost“: Natisila Tiskarna „Edinost“ vplana zadruga s omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Polno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Delegacije.

DUNAJ 9. Avstrijska delegacija je imela danes dopoldne plenarno sejo, na kateri je nadaljevala razpravo o proračunu ministerstva za unanije stvari.

DUNAJ 9. Na današnji plenarni seji je ogrska delegacija nadaljevala razpravo o vojnem proračunu.

Volitve v Združenih državah. Zmaga demokratov.

NEW-YORK 9. Včeraj so se v večini delov Združenih držav vršile volitve guvernerjev, členov kongresa in v mnogih državah volilcev-zaupnikov, ki bodo potem imeli voliti 30 zveznih senatorjev. Volitve so iz pale demokratov v prilogo. Največ zanimanje je bilo v državi New-York, kjer je na igri oseba in politika bivšega predsednika Roosevelta. Prvi vspehi volitev v New-Yorku in v drugih državah dokazujejo, da se je pomnožilo število demokratov.

NEW-YORK 9. V državi New-Hampshire je zmagal progresistično-republikanski kandidat Blas. Kongresni kandidat Parson, intimni prijatelj Roosevelta, je podlegel. V Rooseveltovim volilnem okraju je bil izvojen v kongres demokratični kandidat. V Milwaukee je prodir prvi socialist Berger. Demokratje so dobili 21 novih mandatov in so s tem dosegli večino v kongresu.

NEW-YORK 9. V državi New-York so bili s kandidatom Dickom izvoljeni za državne urade tudi drugi demokratični kandidati. Tudi za zakonodajo so bili po večini izvoljeni demokratični kandidati. Prav tako je vsled splošnih zmag demokratov zagotovljena izvolitev nadaljnjih zveznih senatorjev. Doslej so pridobili demokratje 37 sedežev v kongresu.

NEW-YORK 9. Demokratje so na volitvah za kongres zmagali tudi v drugih krajih in bodo glasom zadnjih vesti imeli v zbornici vsaj 40 glasov večine.

Stanje srbskega prestolonaslednika.

BELIGRAD 9. O stanju prestolonaslednika Aleksandra je bil ob 9. uri predpoludne izdan nastopni bultin: Sinoči je prestolonaslednik čutil na levi nogi neuralgične bolečine, ki so pa kmalu ponehale. Bolnik je noč mirno prespal. Potil se je močno, najnižja temperatura proti jutru 37,2°, utripanje 76. Ob 8. uri zjutraj je znašala temperatura 38,7°, utripanje 84, dihanje 24.

Turčija.

CARIGRAD 9. „Sabah“ poroča, da bo vojni proračun znašal za bodoče leto kakor lani okoli 90 mil. turških funtov.

Špansko-maroški sporazum.

MADRID 9. Ministerski predsednik Canalajas je izjavil novinarjem, da je dosežen sporazum z Marokom. Vsebinska pogodba se objavi v treh ali štirih tednih.

Potres.

MILETO 9. Na tukajšnjem observatoriju so zabeležili aparati katastrofalen potres, katerega ognjišče je bilo zelo oddaljeno.

PULA 9. Aparati tukajšnjega hidrografičnega urada so zabeležili danes ob 7. uri 21-36" katastrofalen daljni potres.

Dunaj 9. „Fremdenblatt“ poroča iz Budimpešte, da so našli na gorah v Tatri trupla osmih turistov, ki so pred več meseci napravili tjakaj izlet, a se niso več vrnili.

Praga 9. Danes predpoludne je bil na Karol-Ferdinandovi univerzi slovesno umeščen rektor prof. dr. Janovsky.

Opava 9. Danes je bilo zaključeno 44. zasedanje šlezjskega deželnega zbora po seji, ki je trajala 17 ur.

Atene 9. Tukaj odločno dementujejo poročila iz Soluna, češ, da je blizu Preveše prišlo med grškimi Evzoni in turško obmejno stražo do spopada.

Solnohrad 9. Kardinal-knez nadšk. dr. Katschthaler je danes slovesno konfirmiral novega krškega škofa dr. Kaltnerja.

Lizbona 9. Umirovljeni so štirje admiralji, med temi Ferreira Ameral.

Pariz 9. Zbornica je nadaljevala razpravo o interpelacijah. Ministerski predsednik Briand je izjavil, da stavi zaupnico v stvari volilne reforme.

Berolin 9. Zagotavlja se, da je car povabil cesarja Viljema, naj ga obišče v Petrogradu.

Javen shod naših železničarjev.

„Društvo jugoslovanskih železniških uradnikov“ in „Zveza jugoslovanskih železničarjev“ sta sklicala dne 5. t. m. ob 8. uri zvečer v gledališko dvorano „Narodnega

doma“ javen shod, katerega se je bilo udeležilo blizu 500 železničarjev.

Shod je otvoril predsednik „Društva jugoslovanskih železniških uradnikov“, gospod Zorec, ki je prisrčno pozdravil gg. državna poslanca, dr. Rybářa in prof. Mandića, zastopnika personalne komisije železničarske, g. adjunkta Boltarja in revidenta g. Hübelna ter se je s toplim pozdravom zahvalil vsem, ki so se tako častno odzvali in posetili pomembni shod.

V predsedstvo shodu se bili z vsklikom izvoljeni: gg. Zorec, predsednik, Bufon, podpredsednik, zapisnikarja: Korošec in Cesar.

Pri prvi točki dnevnega reda: Draginskih razmere v okrožju tržaškega železniškega ravnateljstva je predsednik Zorec oddal predsedstvo podpredsedniku, da je sam poročal o tej točki.

Izvajal je približno tako-le: Ta mesec se sestanejo personalne komisije, da bi stavile primerne predloge za naše izboljšanje v teh težkih draginskih časih. Naš gospod dvorni svetnik mi je bil obljubil, da hoče sklicati pers. komisijo, ki naj mu stavi primerne predloge. In on jih hoče priporočilno poslati z dobrohotnim poročilom železniškemu ministerstvu na Dunaj.

Meni pripada nocoj prav lahka naloga, ko mi je govoriti o draginskih razmerah v območju našega ravnateljstva. Splošna draginja vlada povsod; vsi tožijo pod njeno težo, a če jaz pribijem še enkrat, da obsega naše ravnateljstvo proge, ki tečejo po tako nerodovitnih, malo produktivnih in slabo obiljenih srajih, kakor so Istra, Kras, deloma Goriška in Kranjska in pa pasterka Dalmacija (da molčim o najhujšem, o dragem Trstu), sem s tem že pojasnil in dokazal vzroke dan na dan rastoče draginje, ki jo moramo čutiti mi. Sem, na to mesto ne spada, da bi razmotrival državno- in narodnogospodarske vzroke te draginske katastrofe, ki enako grozi vsem stanovom; ne bom govoril o tem, ker nočem zabavljati, da-si bi lahko in bi ne delal krivice nikomur.

Povdariti moram pa vendarle, da se takozvani merodajni krogi vedejo zelo čudno. Že decembra meseca smo bili oddali statistično utemeljeno spomenico ministerstvu, a do danes je niso še rešili! Tudi nikakega odgovora nismo dobili, razun, če hočemo smatrati za odgovor tisto uradno poizvedovanje o najemninah, ki smo jih bili navedli v oni spomenici o vsakem posamičniku.

Gospodje na cesarskem Dunaju se radi skrivajo za izgovor, da ni denarja. No, to je res in spet ni res. Res je, če bi verjeli mrtvim številkam državnih bilanc; ni pa res, če opazujemo, kako delajo in razsipajo z denarjem ravno zdaj, ko trdijo, da se je denarni trg podražil, da sploh grozi neka denarna kriza itd. Vse to naj verjame, komur se ljubi! Mi pa vidimo le to resnico, da je denarja na kupe, velike kupe. Kako bi pač mogli gojiti tako drag in nesmiseln militaristični zistem — kako bi mogli sicer ustvarjati tako mastnih sinekov za gotove ljubljence — kako bi pač bila možna taka gospodarska politika pri nas, ki že leta in leta vpijemo o krizah, o pomanjkanju denarja, a ga obenem z lopato mečemo ven skozi okno.

Samo to resnico poznamo, da je zadosti denarja; samo to čutimo, da je treba za nas kaj ukreniti, in sicer čim prej!!

Predlagam zato resolucijo, ki obsega splošne in točke o draginji, in katero naj pretresa v svoji seji pers. komisija.

Ta resolucija obsega več točk o splošnih zahtevah in predlaga 25% kraško doklado, a 40% draginsko doklado tistim, ki nimajo kraške doklade.

O resoluciji se je vnela večja debata, a ko jo je predlagatelj pojasnil še enkrat, je bila vsprejeta neizpremenjena. Ta resolucija in debata o njej je bila tudi vsprejeta v drugo točko dnevnega reda: Primerni predlogi za pers. komisijo.

Pri zadnji točki „Slučajnosti“ se je oglašil še dr. poslanec g. prof. Mandić, ki je povedal iz delegacij, da visokih gospodov ni nikdar skrb za denar, kadar je treba zamašiti žrelo vojaškemu molohu, in nihče se ne ustraši, če stane en strel iz topa K 1600 in še več. On in njegovi tovariši bodo vsikdar podpirali težnje železničarjev, ker so vsi prepričani, da je treba težko delo tudi primerno plačati.

Člena pers. komisije gg. Boltar in Hübel (nemško) sta pojašnjevala novo mahinacijo, s katero so udarjeni vsi drž. železničarji, namreč vrstitev uradnikov in uslužbencev s podržavljenih prog Severne in Severnozpadne železnice.

Obema gospodoma se je zahvalil predsednik Zorec in je potrdil njiju izvajanje,

češ, da se je to pletlo že skoro eno leto in se je zdaj izvršilo, česar nihče ni pričakoval: taka uvrstitev, ki je na škodo vseh starih drž. železničarjev. Obljubil je, da še ni izgovorjena zadnja beseda. Organizacije se že resno gibljejo in tudi naši organizacije ne bosta zaostajali.

Oglasilo se je več nego deset železničarjev, ki so stavili aktualne predloge za pers. komisijo. Po daljšem ali krajšem posvetovanju o vsakem predlogu so bili vsprejeti vsi. Predsednik je na interpelacijo, kaj bo z južno-železnice, izjavil, da gre samo za pers. komisijo drž. železnice. V smislu pridobitev iz zadnje pasivne rezistence pa bodo vseh pridobitev za drž. železnice analogno deležni tudi južno železničarji, posebno glede stanarine.

S primernim govorom je predsednik ob 10 in pol zaključil shod, na katerega so sklicatelji lahko ponosni.

Kdo tira obstrukcijo v dež. zboru istrskem?

Gospodje so le eno hoteli spraviti pod streho: 50.000 kron iz sredstev deželne razstavne odbora v Kopru. To je bilo od njihove strani sicer naravno, ker bi morali sicer plačati gospodje „capi“ — na čelu jim isti dr. Rizzi — ki so podpisali nekaj menic. To pa je bilo tudi za najmirnejega Slovana malce preveč... in deželni zbor se je razšel. Italijansko ljudstvo je tozadevno popolnoma na strani Slovanov in italijanski listi varajo le sami sebe in svoje čitatelje, ako pišejo o nasprotju. Treba le govoriti s „pavlani“ v Kopru, kopači v Poreču, „bumbari“ v Vodnjanu, ter poslušati, kaj in kako govorijo o svojih „signorih“, ako si hočemo napraviti pravo sodbo o njihovem položaju.

Ali Pula, ta uboga Pula občuti — tako meni „Giornaletto“ — še posebno škodo vsled slovenske obstrukcije. Okrožna sodnija, gradnja vojašnic, ceste, kanali, tržišča, vse to da je šlo k vragu radi „slovenske obstrukcije“, ali prav za prav radi opozicije deželnega odbornika dra. Zuccona!

Vprašanje okrožne sodnje v Puli se vleče že 25 let po sobanah deželnega odbora in deželnega zbora istrskega. Gospoda Italijani, ki sede v teh dveh korporacijah, niso v dolgih petindvajsetih letih našli ni eno minute, da bi vprašujoči vladi rekli vsaj „da“ ali „ne“, kar bi bilo zadostovalo, da bi bila okrožna sodnija v Puli — ustanovljena! Sedaj pa bi hotela Slovanom napraviti krivdo, ke se to ni zgodilo! Pa še nekaj: v zadnjem zasedanju ni došel deželnemu zboru noben spis, tičoč se ustanove okrožne sodnje v Puli. O aktu je še le razpravljal deželni odbor, ki pa ni doposlal dež. zbora nikakega predloga. Predsednik Rizzi vsaj ni nič omenil o tem. Slovani so bili vedno zavzeti za Pulo in so tudi danes. Ne le, da vedno priporočajo ustanovitev okrožne sodnje, marveč zahtevajo koncentriranje vseh viših istrskih oblastnih in zavodov v Puli. Seveda ne mislijo Slovani pri tem na kako izključno italijansko Pulo, marveč na avstro-ogrsko vojno-pristaniško mesto, kjer imajo biti Slovani, Italijani in Nemci — enako-pravni! Temu nasprotno pa so dr. Rizzi in italijanski poslanci — in njim tudi Pulčani Frank, Vareton in Albanese — odpravili s sveta vprašanje povzdige Pule v faktično in juridično glavno mesto provincije (sedež dež. zbora, deželnega odbora, deželnih zavodov itd.)

Radi opozicije dra. Zuccona da tudi proračun mesta Pule ni bil odobren? Strahno je to, kako moč pripisujejo naenkrat temu možu! Tozadevno bodi le omenjeno, da je kontrahiranje dolgov mesta Pule podrejeno najvišji sankciji in da Slovani, ki imajo tudi svoje interese v Puli, imajo pravico do besede. Sicer pa je znano, da je Pula svoj proračun za leto 1910 že skoraj povsem izčrpila (saj smo že v novembru), a proračun za leto 1911 ni občinski zastop vzeli še niti v razpravo.

Zakaj ne govorijo torej resnice glede Slovanov? Kako to, da so spisi radi ustanovitve toli potrebne šole v Jadraški na občinskem uradu v Puli — zaspali?! Kaj pa je z aktom, ki že leta spi na deželnem odboru v Poreču in ki se tiče ustanove ljudske šole v Puli s hrvatskim učnim jezikom za 500 oficijelno priglašanih otrok?! Slovenci ne ukrepajo nič proti Puli, zahtevajo pa, da tudi občinski urad in deželni urad rešita spise, kakor se tiče. Zavisno je torej le od gospodov, ki gospodujejo v Puli in v Poreču, da spravijo stvari v tir. Da pa le odklanjajo skromne zahteve Slovanov, a vendar zahtevajo, da bi ti poslednji, ki plačujejo občinske doklade ravno tako kakor Italijani, dovoljevali prispevke za „Lego Nazionale“ in za italijansko vseučilišče, in

da bi odobrili uporabo že nad 300.000 K za italijanske šolske namene — to je vendar malo preveč zahtevanega!!

(Zvršetek.)

Deželni zbor tržaški.

V sinočnji seji deželnega zbora je poslanec dr. Mrak porabil lepo priliko, da je radi nedeljskega protestnega shoda dunajsk. katolikov dal duška svojim „patriotičnim“ čustvom in poslal tople pozdrave Rimu, kakor prestolnici Italije. Dr. Mraku so se seveda pridružili z odobravanjem vsi poslanci večine in tudi socialisti. Razlika med prvimi in drugimi je ta, da so prvi porabili to priliko, da so, kakor dr. Mrak, dali duška svojim hrepenenjem, ki se komentirajo v Rimu, a drugi, da so pokazali svojo antiklerikalno tendenco. Zato je bilo pač najpametneje, kar so mogli naši poslanci storiti, da so molčali in obsedeli.

Posl. Scampichio spada med one poslance, katerim se gotovo ne bo napravil žulj na jeziku zato, ker preveč govore v deželnem zboru. Sinoči pa se je hotel proslaviti tudi on, ter pokazati, da je tudi on pripravljen pomagati reševati italijanstvo v — Soški dolini in Brkinih! Zato je interpeliral vlado radi imenovanja šestih „českých“ inženirjev v Primorju. Radovedni smo, kaj briga gospoda Scampichio, kake inženirje pošilja vlada k cestnim delom v slovenske kraje!

Tudi dr. Puecher je prišel sinoči v nasprotje s samim seboj, ko je govoril proti dr. Mrakovemu predlogu, da se črta določba, ki oprošča verske družbe od davka od prirastka na vrednosti. Kje so tu principi, na katerih ravno socialisti vedno toliko jahajo?

Evo poročilo o seji: Podpredsednik dr. Ricchetti je otvoril sejo ob 7. uri zvečer.

Posl. dr. Mrach se je pred prehodom na dnevni red oglašil za besedo ter protestiral proti napadom dunajskega podžupana dr. Porzerja na združeno Italijo ter rekel, da izraža gotovo misli cele zbornice, ako pošilja — v znak protesta proti onemu govoru — topel pozdrav Rimu. Na te besede so vstali vsi poslanci — izvzemši Slovenec — in aplavdirali Rimu.

Posl. Scampichio je interpeliral vlado radi imenovanja šestih českých inženirjev. (Mi smo že omenili, da sta med ono šestorico le dva Čeha in štirje Nemci ter da so vsi oni inženirji nameščeni le provizorično in v popolnoma slovenskih krajih, da se gre torej tu za stvar, ki Italijane ne briga čisto nič. Op. ur.)

Na to je začela podrobna razprava o zakonskem načrtu glede davka od nepremičnin.

Posl. dr. Mrach je predlagal, da se briši iz § 2. določbo, da so verske družbe oproščene tega davka.

Posl. Zanolija je proti predlogu dr. Mracha, ker bi vlada potem ne potrdila zakonskega načrta.

Posl. Brocchi predlaga, da se da zakonskem načrtu besedilo, da so oproščene tega davka vse one verske korporacije, ki so glasom državnih zakonov oproščene raznih davkov in pristojbin.

Posl. Puecher je principijelno za Mrakov predlog, a bo iz političnih ozirov glasoval za načrt, kakor ga predlaga dež. odbor, ker bi sicer prišel v nevarnost celi načrt.

Pri glasovanju je bil odklonjen predlog dr. Mracha, a sprejet oni dr. Brocchi-ja.

Socialisti so po razglasenju rezultata klicali, da so za Brocchijev predlog glasovali poslanci, ki so hišni posestniki, z namenom, da bi zakon ne bil potrjen. Prišlo je do hrupnih prizorov med večino in socialisti.

V § 3. predlaga vladni načrt, da so na javni dražbi potom eksekucije prodane nepremičnine proste tega davka, deželni odbor predlaga, da so te nepremičnine oproščene tega davka le pod gotovimi pogoji.

Posl. Luzzatto predlaga, da se sprejme § 3 kakor ga je predložila vlada.

Posl. dr. Slavik se pridružuje posl. Luzzattu, ker ne bi bilo pravično, da bi morali oni, ki izgubijo po nesreči svoja posestva še plačati davek.

§ 3 je bil sprejet kakor sta zahtevala Luzzatto in Slavik.

Pri § 7. je predlagal Luzzatto, da naj velja kakor podlaga za odmero davka vrednost dne 1. januarja 1907, Brocchi je predlagal ono vrednost, ki jo bodo imeli oni dan, ko bo zakon sankcioniran, dočim določa načrt dež. odbora za to 1. januar 1902 (namreč za one nepremičnine, ki so bile zadnjikrat prodane pred letom 1902.

V poimenskem glasovanju sta bila predloga Luzzatto in Brocchi odklonjena z 39 proti 17 glasovom in je bil sprejet z veliko večino nespremenjeno, kakor je predlagal dež. odbor.

Podpredsednik dr. Ricchetti je nato zaključil sejo in naznanil, da bo prihodnja seja v petek.

BOSNA.

Agrarno vprašanje. — Stadlerjeva politika.

Neki časnikar objavlja razgovor, ki ga je imel s prvim sekcijskim načelnikom v skupnem finančnem ministerstvu, baronom Horowitzem, o političnih razmerah v Bosni in Hercegovini s posebnim ozirom na sedanje zasedanje bosanskega deželnega zbora. Baron Horowitz je rekel, da vlada ne privoli na noben način v obvezen odkup kmetov, ker bi to imelo za posledico izselitev mnogih mohamedanov iz Bosne, kar bi povzročilo gospodarsko krizo v deželi. — Zato bo vlada vstrajala pri fakultativnem odkupu. Vlada bo kmetom, ki se pogode s spahiji, dajala na razpolago posojila za odkup proti povračilu v 30 — 40 letih.

Ker zahtevajo Srbi obligatoričen, a mohamedani fakultativen odkup, je prišlo do razpora med Srbi in mohamedani, ki so v zadnjih letih, kakor znano, postopali solidarno v vseh vprašanjih. Ker so tudi Hrvatje za fakultativen odkup, je gotovo, da dobi vladna predloga večino. Zato je sekcijski načelnik baron Horowitz izjavil, da bodo Srbi bržkone iskali in da najdejo tudi pot, da se umaknejo pravočasno z zahtevo, ki jej uresničenja ne morejo doseči.

Zanimivo je tudi, kako se je izjavil bar. Horowitz o konfliktu med franciskani in dr. Stadlerjem. Rekel je namreč: Nadškof dr. Stadler je kazal takoj od začetka tendenco, da bi franciskane izrinil iz župnij in jih nadomestil s svetnimi duhovniki. Franciskani, ki koreninijo v narodu, so ohranjali vedno dobre razmere do mohamedanov in so s svojim tihim delom spreobrili h katoličanstvu mnogo več mohamedanov, nego dr. Stadler. Oni imajo močno razvit smisel za neodvisnost, niso nikakor rimskega mišljenja, provincijal njihovega reda jim je vse, škof v Sarajevu malo. — Radi tega je umljivo prizadevanje dr. Stadlerja, da bi franciskane nadomestil s pokornimi svetnimi duhovniki. Umiljiva je pa tudi nejevolja franciskancev proti nadškofu, ker se bojijo, da bi se njegovega upliva posrečilo doseči, da bosta v Mostaru in Banjaluki, kjer sta dosedaj tamonjka škofa franciskana, na njiju mesti imenovana svetna duhovnika. S tem konfliktom je razpor v hrvatskem taboru, žali bog, postal še večji, vendar pa se more reči, da je politični upliv nadškofa dr. Stadlerja danes precej neznaten.

Dr. Šusteršičeva opozicija.

Dr. Šusteršič je imel v seji deleg. minulega torka govor (vidi včerajšnjo „Ed.“) kateremu se pozna, da je dete — zadrege! Ali po vsem tem, kakor je „Slovenec“ v zadnjem času napadal dr. Ploja, ker je izrekel Aehrenthalu zaupnico, pač dr. Šusteršič ni mogel drugače, kakor glasovati proti proračunu, a to je utemeljil tako, da bi se dalo isto povedati z besedami: Rad bi glasoval za vlado, a — ne smem! Le tako si je mogoče tolmčiti izjavo dr. Šusteršiča, da odobrava vodstvo naše vnanje politike zadnjih dveh let, a glasuje vseeno proti proračunu.

Radovedni smo, kako bo „Slovenec“ pojasnil z argumenti namreč, ne s psovskami! to kontradikcijo.

Dnevne novice.

Nov slovenski list. — Na Dunaju je začel dne 7. novembra izhajati „Slavisches Tagblatt“, ki hoče kakor neodvisno glasilo varovati in pospeševati slovenske interese. V prvi številki je razven programa spis prof. dr. Drtine o „nemško-českem sporazumu in avstroslavizmu“ in pa spis prof. Spinčiča o „razmerah v Istri“. List stane za vse leto 30 K; uredništvo in upravnštvo je na Dunaju, IX., Thurngasse 8.

V Poštorni so zmagali na občinskih volitvah tudi v drugem in tretjem razredu Nemcem prijazni kandidati.

Dr. Kramar je v svojem govoru na mladočeskem kongresu v Humpolcu omenjal tudi Slovence ter izjavil sledeče: Naravno je, da ne moremo zapustiti Slovencev v njihovem narodnem boju. Ne moremo se postaviti na stališče takega egoizma, da bi nam bilo vseeno, ako bi bili Slovenci udušeni. Ko gre za njihove pravične zahteve, jih moramo podpirati, kakor smo jih dosedaj. (Pohvala in ploskanje). — Veseli nas ta izjava uglednega mladočeskega politika, ki naj bi našla odmeva tudi pri drugih čeških voditeljih.

Pri otvoritvi belgijske posl. zbornice je prišlo med prestolnim govorom do burnih prizorov. Socialisti z Vanderveldom na čelu so neprenehoma vpili: Živela splošna volilna pravica! Doli s klerikalno vlado! — Še-le po četrtnem preteku je zamogel

kralj, ki je bil bled kakor zid, nadaljevati svoj govor.

Bavarska proti papežu. Bavarska vlada, ki je — kakor znano — strogo katoliška, je predlagala Vatikanu, naj bi se od profesorjev teologije in duhovnikov sploh ne zahtevalo, da morajo izreči antimoder-nistično prisego, kakor to zahteva papež v nekem odloku. Taka prisega da vzemirja vest in je v nasprotju s pogodbami. Dalje je bavarska vlada izrekla željo, da se z vatikanskimi odredbami ne zanaša v vero tmemira in vzemirjuje vesti.

To je vsekako zelo hudo očitjanje! Klerikalna bavarska vlada očita torej Vatikanu, da zanaša s svojimi odredbami nemir v vero in provzroča vzemirjevanje vesti. — Kakor rečeno, to ni morda kaka brezverska ali prekucaška, ampak strogo katoliška bavarska vlada.

Domače vesti.

„Indipendentov“ boj brez upa zmage. „Indipendente“ od minolega torka prinaša grozno razkritje, ki mora pretrpeti do kosti in mozga vsacega pravovernega Italijana in skrajno vzemiriti vsakega boritelja za l'italianità del nostro foro. Zasledil je namreč na „temnih oglih“ našega deželnega sodišča neke razglase glede prihodnjega zasedanja porote in o groza: sestavljeni so v italijanskem in — slovenskem jeziku! Prvikrat — tako vsklika ogorčeno — se je zgodilo kaj takega! To je zloraba! In sodišče se je moralo zavedati, da je zagrešilo hudo žaljenje njegovega veličanstva — italijanstva tega sodišča, ker nikdar še ni dajalo razobešati taci razglasov na temnih, ampak vedno na vidnih mestih. — Odgovornim za to grozodejstvo proglašajo „Indipendente“ predsednika te sodnije, Milovčiča, ki vendar dobro ve, kakov je značaj del foro triestino, kateri je jezik porotnikov in odvetnikov.

To je usluga slovenski politiki, a treba to absolutno preprečiti. V ta namen pozivljajo poslance Pitacco, naj ukrene potrebne korake, da bo imela ta zloraba posledice, kakor jih zaslužuje. — Pa tudi odvetništvo zbornice alarmira, naj nastopi proti takemu žaljenju „dell'italianità del nostro foro!“

Hud pa zna biti ta naš „Indipendente“, ali sirota velika je pri tem: kar ne more priti iz vzemirjenja. Sirota velika, ker baje brez upa zmage! Razvoj stvari gre dalje svojo pot vkljub njegovi jezi, preko njega in proti njemu. Ni se še prav pomiril radi jednega neljubega presenečenja, pa mu že prihaja drugo.

Zato je sirota v permanentnem vzemirjenju. Mi smo sicer človekoljubni in sočutni ljudje in radi bi priznali njegovim razdraženim živcem. Ravno zato pa ne moremo drugače, nego da mu govorimo odkrito resnico, pa bilo se tako kruto. Naj se le sprijazni žnjo, ker tako pride še najhitreje do pomirjenja. Minoli so časi, definitivno minoli, che Berta filava — italijanske orgije na naših sodnijah! Pred „Indipendentovimi“ idejali in njegovim radikalizmom ves respekt, ali dejstva zahtevajo neizprosno — svoje. In ta dejstva so: da deželna sodnija ni nikak tržaški foro, ampak viša sodna oblast tudi za območje zunaj Trsta, ki je po veliki večini — slovensko; da ima ta sodnija temu primerno posla s slovenskim prebivalstvom; da ima to prebivalstvo glasom državnih temeljnih zakonov iste pravice kakor italijansko; in da tudi v slučaju, da bi bil to le tržaški foro, bi „Indipendentove“ pretenzije značile še vedno veliko impertinenco, ker je tudi del prebivalstva tržaške občine slovanske narodnosti, radi česar je glasom pravoreka visokih upravnih in sodnih instanc slovenski jezik deželni jezik v Trstu z enakimi pravicami na oblasti kakor italijanski! Verujemo, da je to „Indipendentu“ in njegovi odvetniški zbornici zelo neljubo. Ali to dejstvo nikakor ne odvzema mož pravice od dolžnosti, da brez ozira na desno in levo in tudi na jezo „Indipendentu“ dele tudi slovenskemu ljudstvu — pravico!!

„Indipendente“ razgraja radi enega slovenskega razglasa. V njegovem lastnem interesu mu svetujemo prijateljski, naj se pripravi še na vse drugače stvari in tudi na — slovensko poroto v Trstu, ki mora priti prej ali slej.

Sicer pa se njegovim advokatom ne treba ničesar bati. Nič hudega jim ne bo. — Saj se ne zahteva od njih nič drugega, nego kar stori vsakdo drugi, ki hoče vršiti kak posel: vsposobljajo naj se na poslovanje na naših sodnijah — uče naj se pridno slovenski! Ker tega vendar ne morejo zahtevati, da bi se moralo ljudstvo akomodirati njihovi nesposobnosti in da bi se le radi njih moralo odrekat svojim pravicam! Res je bilo časov, ko so se radi njih stvari postavljale na glavo.

Ali ti časi so — kakor že rečeno — definitivno minuli, ker se tudi sodna uprava modernizuje in demokratizuje po principu — jedneakega prava! Temu treba se privaditi — dragi boter „Indipendente“!! Ponavljamo torej svoj dobrohotni nasvet: „Indi-

pendente“ naj se enkrat nauči računati z realnimi razmerami! Kajti boj proti naravi je uničevalen, škoduje zdravju, razburja živce in je — brez upa zmage.

O včerajšnjem izrednem obnem zboru tržaške odvetniške zbornice nam poročajo sledeče: Na dnevnem redu je bila med drugim volitev šestih eksaminatorjev za sodniške izpite. (Izpitni se vršijo pri višjem deželnem sodišču v Trstu za vse Primorsko, a eksaminatorje — odvetnike predlagala je tržaška, ne tudi goriška odvetniška zbornica). Na obnem zboru navzoči slovenski odvetnik je predlagal, naj se za enega od šestih eksaminatorjev vzame koji od tržaških slovenskih odvetnikov, ali vsaj odvetnik, ki popolnoma obladuje slovensščino ali hrvaščino; sodniški izpiti se vršijo tudi v teh dveh jezikih: kaj bi torej bilo bolj primerno, nego da se vsaj pri enem eksaminatorju to upošteva, tembolj ko ima tržaška odvetniška zbornica dovolj sposobnih moči v svoji sredi? Proti predlogu slovenskega odvetnika je govoril g. dr. Consolo, povdarjaje, da ne gre z izvolitvijo slovenskega eksaminatorja sankcionirati nezakonitosti, ki obstoji v tem, da se sme pri primorskih sodiščih rabiti slovenščina in hrvaščina, in, če slov. odvetniki zahtevajo pravičnost od italijanskih, da morajo začeti pri sebi ter ne posluževati se pri sodiščih jezika, kate-rega njihovi italijanski kolegi, zastopniki nasprotnih stranek, ne razumejo. Slovenski odvetnik je odgovoril g. dr. Consolu, da se ne mara spuščati v diskusijo o prašanju, katero je za civilizovani del Evrope že rešeno.

Pretežna večina navzočih seveda je pri-trjevala g. dr. Consolu, in ko se je na to pričelo glasovanje po listkih, odstranila sta se oba slovenska odvetnika, ki sta bila prišla na občni zbor, tako da za danes ni moči poročati, kako je volitev eksaminatorjev izpadla. Brez dvoma v smislu želja in nazorov g. dr. Consola.

Temu poročilu nimamo mi se svoje strani pravzaprav ničesar dodati. Izvajanje g. dr. Consola je v svoji najvišji brutalnosti, v svoji srednjeveški zatelebanosti tako zgovorno, da bi komentar je manjšal oni — čar, ki izvira iz tolike primitivne, neolepšane in neobizane nagote plemenskih instinktov.

G. justičnemu ministru, sodnim oblastim preostaje presojati, koliko vere gre izjavam in pritožbam o jezikovnih potrebah in težavah na polju sodne uprave na Primorskem, če te izjave in pritožbe prihajajo od take odvetniške zbornice, kjer gosp. dr. Consolo ob odobravanju večine svojih kolegov lahko razvija take nazore o zakonitosti in o pravičnosti, kakoršnji so zgornji.

Toda ne samo sodnim oblastim, nego vsem onim, ki imajo po svojem poklicu nevhvaležno nalogo, pečati se s pritožbami primorskih Italijanov, priporočamo prav to-plo v proučevanje izjavo uglednega tržaškega italijanskega odvetnika, dolgoletnega pravnega zastopnika tržaške občine, g. dr. Consola.

Koliko vere gre, — ne, recimo rajše naravnost! —, koliko prezira gre pritožbam o zatiranju, o zapostavljanju, ki slonijo na tako, ker Vam je ljubše, nerazvitem ali perverznom pojmovanju zakonitosti in pravičnosti?!

Blamiran sodrug. V Gradišči v Furlaniji so bili priredili socijalni demokratje veselico. Navzoč je bil tudi znani slovenski socijalni demokrat Alojzij Kermolj, ki se je menda kar nasmajal ob misli, da ima pred seboj same italijanske socijalne demokrate! Povrnivši se v Trst, se je še ves zadovoljen podal v kavarno „Union“. Ali ni dobro naletel med navzočimi pekovskimi pomočniki. Radostno jim je jel pripovedovati, kako da je bil v Gradišči na veselici italijanskih socijalnih demokratov in kako mu je bilo prijetno okolo srca, ko se je govorilo samo v beata lingua italiana. Niti enega Slovenca da ni bilo tam. Jeden navzočih sodrugov ga je vprašal, da-li res ni bilo tam nobenega Slovenca? Ko je sodrug Kermolj odgovoril na to pritrjevalno, je menil oni sodrug zlobno: „To ni možno, saj si bil ti tam!“ Tableaux! Kermolj je zarudel, ker mu je prišlo nepričakovano, da ga je lastni sodrug tako blamiral! In ta mož, ki se raduje, da se na veselici socijalne demokracije ni govorilo nič slovenski, je, če že ne general, pa vsaj eden oficirjev jugo-slovenske socijalne demokracije v Trstu in predseduje navadno na shodih naše „jugo-slovenske“.

Več slovenskih soc. demokratov. **Odbor ruskega kruška** naznanja gg. učenkam in učencom, da se pouk srbsko-hrvaškega jezika vrši od 7—8 ure in slovenskega jezika od 8—9 ure zvečer v Ciri-Metodovi šoli na Acquedotto šte. 22 III. nadst.

Pripomnimo da se je lepo število učenecv prijavilo v sredo večer za češki tečaj ter upamo, da se prihodnjo uro v petek zvečer od 7. in pol do 8. in pol prijavi še mnogo ukaželjnih gospic in gospodov.

Naš stari greh. Prejeli smo: Nered sem napisal te vrstice, ali vleva mi na-

rodna dolžnost. Ko sem se v nedeljo mudil v Trstu in iskal zabave, sproved me je prijatelj k plesnim vajam v „Trgovsko izobraževalno društvo“. Rad sem šel, ker sem zahajal v to društvo še tedaj, ko sem stalno bival v Trstu. In našel sem — neljubo spremembo. Vstopivši sem čul pri garderobi govoriti v blaženi italijanščini. No, mislil sem, da utegne biti to kak Italijan, in odšel sem mirno v dvorano. Ali tudi tu sem bil neprijetno presenečen: vse preveč je bilo tudi tu čuti italijanščine, posebno pa — stara pesem — od strani gospic. Več njih sem poznal, da so Slovenke in vendar! Vprašal sem jednega odbornikov veseličnega odseka, kako prihaja to? Mož je le zmajal z rameni in menil: Saj so povsodi napisi, da je govoriti le slovenski — da pa on ne more nič za to, če se vendar govori drug jezik!

Jaz pa bi menil, da je odbor glava društvu in da ne bi smel pozabljati na ime društva — izobraževalno! Rekel sem že, da mi ni bilo prijetno pisati te graje, ali grešnikom in — grešnicam treba govoriti naravnost resnico. — Povrnila sva se k „Narodnemu domu“ in pred vratmi sva čula par gospic, ki sta čebljali po — nemški! Ker so utegnile one gospice biti telovadke pri „Sokolu“, opozarjam poklicane faktorje, da delujejo na to, da se bo v vsem življenju in delovanju društva varoval njega slovenski značaj.

Kazenska razprava proti onim 13 Tržčanom, ki so obdolženi veleizdaje (eden je obdolžen tudi razžaljenja velečastva), se bo vršila pred graško poroto koncem letošnjega protnega zasedanja. Razprava se bo vršila pri zaprtih vratih.

Novi predsednik tramvajske družbe. Na mesto umrlega predsednika tramvajske družbe Filipa Artelli-ja je bil izvoljen predsednikom odvetnik conte Fran Sordina.

Veselica in otvoritev ljudske knjižnice v Škedenju, ki se je vršila minolo nedeljo, je izpadla kar najlepše v vsakem oziru. Obširna Sancin-Cemotova dvorana je bila nabito polna domačega škedenjskega ljudstva. Pa tudi iz mesta in drugih krajev je vzlic slabemu vremenu prihitelo lepo število gostov. Vrsto vspešnih točk je otvoril moški zbor pevskega društva „Velesila“ z Gerbičevim „Slovanskim brodom“. Pel ga je tako dovršeno, da je moral na splošno zahtevo ponavljati. Mogočni glasovi, s katerimi razpolaga „Velesila“, so prišli v obširni dvorani povsem do veljave. Enak aplavz je žel tudi Vilharjev „Spljetu“. Velesila“ je na to še pridodala Brajšeto „Himno Velesile“. — Potem, ko je g. jurist Dobrila v zelo obširnem govoru temeljito in s praktičnimi vzgledi pojasnil pomen ljudskih knjižnic za izobrazbo, je nastopil kvartet slov. akad. fer. družba „Balkan“ z več narodnimi pesnicami, od katerih je najbolj ugajala „Popihnil je tihi veter“. Pel jo je res precizno. Kar se tiče igre, moramo omeniti, da je, žal, nova Štokovo burka vsled odsotnosti g. avtorja, ki je bil zadržan, morala odpasti. Namesto nje so barkov. dile-tantje uprizorili „Bratrance“ na splošno zadovoljnost poslušalcev. — Z napetostjo je občinstvo pričakovalo uprizoritev Mirkove opere „Samski klub“, katero je izvajal kvartet akad. društva „Balkan“. O samem delu se ne smatram kompetentnega govoriti; zadostuje naj le konstatacija, da je bilo izvajanje toliko v petju kolikor v igranju izvrstno in je delo doseglo popolen uspeh, ki služi g. skladatelju samo v čast. Ne smemo tu pozabiti g. skladatelja Adamiča, ki je z njemu lastno spretnostjo spremljal petje na glasovirju. S to točko je bil vspešen končan.

Nova knjižnica šteje 325 modernih, slovenskih knjig. Upamo, da se je bodo Škedenjci pridno posluževali v svojo in narodno korist.

Martinov večer „Sokola“ v Trstu

se bo vršil v soboto 12. novembra ob. uri in pol v veliki dvorani „Narodnega doma“.

Za ta prvi družinski večer se ne bodo razpošiljala posebna vabila, kajti vsi člani in prijatelji društva so vabljeni tem potom, da posetijo to domačo prireditve v čim največjem številu. Že minoli dve leti so bili ti zabavni večeri „Sokola“ splošno priljubljeni in zato tudi mnogoštevilno obiskani. Po dovršenem vspešnem se bo vršil v telovadnici ples. Vstopnina za člene in dijakke je 50 st., za nečlane pa 1 K.

Loterijske številke, izžrebane dne 9. novembra:

Praga	75	49	90	45	20
Lvov	9	19	59	88	77

Koledar in vreme. — Danes: Andrej Ad sp. — Jutri: Martin, škof.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 16° Cels. — Vreme včeraj: oblačno.

Vremenska napoved za Primorsko: Spremenljivo s posamičnimi padavinami. Zmerni vetrovi. Temperatura mila.

Tržaška mala kronika.

O „krahu“ subvencijske banke. — Povedali smo o aretaciji oderuškega Španjca Justa Bujasa, ki je imel abuziven zavod za predume na zastavne listke in je pri tem imel nemali dobiček 120%/. Aretiran je bi-

vsled ovadne ravnateljke mestne zastavljalnice. Število zaplenjenih zastavnih listkov znaša 5900.

Nagla smrt. — 51-letnemu mehaniku Ivanu Marietti, stan. v ul. Solitario št. 7 je sinoči ob 10.30 prišlo nakrat slabo in je kmalu potem izdihnil. Pozvani zdravnik z rešilne postaje ni mogel drugo nego konstatirati smrt.

Aretacija radi umora. Pred tremi meseci je bil pri Krškem umorjen bogat kmet. Sum na umoru je padel na dva delavca, Miladina Baljak in Petra Komozec, oba iz Benkovca pri Zadru, ki sta delala v neki tovarni pri Krškem in sta bila izginila takoj po činu. Vse poizvedovanje po osumljenih krivcih je bilo zaman, dokler se ni v zadnjem času poizvedelo, da sta oba delala prej v Trzinu in Sestlanu in da se sedaj nahajata v Trstu. Baljak je bil včeraj aretiran na maoni Faccanoničevega pristaniškega podjetja, njegov sokrivec je bil pa aretiran v Barkovljah. Oba bosta izročena krškemu sodišču.

Trije poskusi samomora. — Včeraj zjutraj so zaprosili pomoč zdravniške postaje v treh slučajih poskušene samomora. V ulici Farneto št. 23 se je neki tamošnji stanovalec zastrupil s fenilno kislino. V nevarnem stanju so ga prepeljali v bolnišnico; ravno tako 18-letno dnuarico Marijo Cebolin, stanujočo v Škednju št. 526, ki je v ul. Calvola na javni cesti izpila jesihove kisline. Domači oskrbi so prepustili 23-letno Olgo Michelazzi, stanujočo na Verdelli št. 92, ki se je hotela tudi zastrupiti.

Izginila. Pavla Senotski, stan. v ulici Ponzianino 7, je sinoči prijavila policiji, da je njena mati odšla včeraj ob 7. uri zjutraj, ne da bi se potem vrnila domov. Bržkone da se jej je pripetila kakšna nesreča.

Težka nezgoda. Na parniku „Dandolo“, zasidranem v svobodni luki, se je včeraj pripetila huda nezgoda. 27-letni težak Steno Raun je bil na hrbtu zadet od težkega žaklja, ki se je strgal z dvigala in padel dol. Težko ranjenega so ga prepeljali v mestno bolnišnico.

Naše gledališče.

Prihodnjo nedeljo prideta na naš oder zopet dve veleznamiti igri, in sicer: popoldne ob 4. uri se ponovi izborna burka:

„UGRABLJENE SABINKE“

ki je žela pri poslednji predstavi obilo smeha in aplavza. Kakor je videti, intencija slov. gledališča redno misli na to, da tudi popoldanskemu občinstvu, ki ne more zahajati k večernim predstavam, nudi dobrega umetniškega užitka. Nadejati se je, da bo občinstvo uvaževalo resni namen intencije in da do zadnjega koticčka napolni dvorano našega gledališča.

Zvečer pa se uprizaro noviteta svetovnega glasu

„RDEČI TALAR“. (La robe rouge),

ki se nahaja stalno na repertoiru vseh velikih svetovskih odrov. V dvornem gledališču na Dunaju se vprizarja ta igra vsako leto. „Rdeči talar“ je tendenčna igra z jakim dramskim učinkom. Veliki mojster Eugen Brieux, ud akademije, se bori v gorečih besedah proti „štreberstvu“ in klečeplaztvu sodnikov.

Sodnik ne sme biti odvisen od nikogar in mora stati nad ljudskimi slabostmi. V umetniški formi prinaša nam tragično usodo nedolžno obsojenega kmeta, ki mu je vsled justičnega umora doma vse propalo.

Nadejati se je, da igra, ki je polna prekrasnih in iz resničnega življenja posnetih prizorov, tudi na našem odru doseže popoln uspeh.

Ker se ta igra ne bo ponavljala, priporočamo vsem krogom, da si jo ogledajo na nedeljski predstavi.

Tržaška gledališča.

POLITEAMA ROSSETTI. Danes zvečer se zopet ponavlja Smaregliaova opera: „Nozze istriane“ (Istrska svatba) in sicer že v četrtič.

EDEN. Varijetetna predstava.

Društvene vesti.

Pevsko društvo „Adrija“ v Barkovljah. Jutri v petek točno ob 7. uri in pol zvečer skupna vaja za mešani zbor. Prosim obilne udeležbe. Pevovodja.

Društvo „Ljudski oder“ v Trstu. V soboto dne 12. t. m. bo v „Delavskem domu“ v ul. Boschetto št. 5. II. nad. predaval dr. Ivan Merhar o predmetu: „Veda in umetnost“. Začetek predavanja ob 8.30 uri zvečer. Vstopnina 20 stot. za osebo.

Delavci in prijatelji izobrazbe so vabljeni, da se udeležijo tega II. letošnjega predavanja v velikem številu. Spoznatni razliko in vezi vede in umetnosti, bi morala biti želja vseh, ki se resno bavijo z izobrazbo in ki si hočejo razširiti obzorje svojega znanja. Oseba predavateljeva nam pa jamči, da se izpolnijo želje vseh po izobrazbi hrepenečih v največji meri.

Martinov večer „Verdeljskega Sokola“ v soboto 12. t. m. v Nar. domu pri Sv. Ivanu, obeta biti nekaj posebnega. Poleg običajnega srečanja za Martinovo

gos, oziroma puro, nastopi popolen tamburaški odsek, nadalje mlad umetnik na gosli, katerega spremlja znani skladatelj g. Adamič. Predstavljalo se bo najnovejšo delo g. J. Stoke „Mutasti muzikant“. Da se bo izvajalo delo po namerah pisateljevih, nam jamčijo imena sodelovalcev: g. pisatelj sam, g. Ponikvarjeva, g. Grmekova, g. Adamič in g. Kemperle. Začetek ob 8. uri in pol. Vstop prost. Po dovršenem vspehu svedobna zabava.

Ob tej priliki se tudi razdeli diplome telovadcem, soudeležnikom I. župnega zleta v Gorici. K obilni udeležbi vabi

Odbor.

Damski odsek „Trg. izobr. društva“ priredi v nedeljo, dne 13. t. m. v društvenih prostorih svoj venček. — Ni nam treba povdarjati posebej prijetnosti in animiranosti, ki bosta vladali na tem venčku. Saj je bil letni damski venček najlepša društvena zabava, ki je vrhu tega naklonila 100 K čistega dobička naši Ciril-Metodovi družbi. Letos pa prirede naše devotke ples v korist društva samega, ki izobrazuje v svojih trgovskih tečajih 70 učenk! Pridite torej! Vabijo Vas one, ki delajo za prospeh tega prepotrebne društva!

Odsek pol. društva „Edinost“ pri Sv. Jakobu ima danes zvečer ob 8. uri zelo važno sejo v Konsumnem društvu pri Sv. Jakobu. Gg. odborniki in tisti, ki se ponudijo za sodelovanje pri ljudskem štetju, se uljudno vabijo, da pridejo k seji.

Slovensko akad. društvo „Ilirija“ v Pragi bo imelo svoj IV. redni občni zbor v soboto, dne 12. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih društva Král. Vinohrady, Tatarska ulica 14. Slovanski gostje dobrodošli!

DAROVI

— Novo izvoljena gostilničarja „Narod. doma“ v Barkovljah Henrik Simonič in Josip Cerkovnik pošljeta 10 kron za pevsko društvo „Adrija“ in 10 kron podružnici sv. Cirila in Metoda v Barkovljah! Živeli! Denar hrani uprava.

— Za svetoivansko podružnico občestva sv. Cir. in Metoda so darovali za podarjeno knjigo „Venec povesti“, spletel M. A. Ternovec, gg. učitelji: Valentič A., Pertot J., Fonda F., Požar A., Trobec V., Grmek A. ter Francezin po 1 K. — Med cerkvenimi pevci nabral g. A. Udovič pri pevski zabavi v Nar. domu K 2-61. G. Matevž Kunšič v isti namen, ker se ne more radi službe udeleževati CM. prireditev, daroval 1 krono. Skupaj K 11-61.

— Za stavbo slov. šole pri Sv. Jakobu so plačali Drobntnarji za prvo polovico novembra (21. in 22. tedenski prispevek 7 kron 60 st.)

— Za magdalensko podružnico CM. nabralo se je v gostilni g. A. Nardin pri Sv. M. M. spodnji med veselo družbo 2 K; g. Ivo Svetina dodal še 1 K. — Skupaj 13 kron.

V isti gostilni se je nabralo med botri gospe Josipine Nardin, ker ni hotela imeti plačila za kavo, 1 krono. G. Miloš Pahor daruje 1 K namesto da plača 1 liter vina. Gospa Ivanka Lah je darovala 1 torto in 1 botiljko refoška za kolo sreče. Srčna hvala vsem darovalcem!

— Za podružnico družbe sv. Cir. in Met. na Greti darovala je gospa Mahnič K 2.

— Slavna Hranilnica in posojilnica v Trstu je darovala za ljudsko knjižnico akad. fer. društva „Balkan“ istotam — 20 kron. Srčna hvala za velikodušen dar!

— Podružnici sv. Cirila in Metoda pri Sv. Jakobu je daroval g. Jakob Purkart 3 krono od dobljene dividende del. konsum. zadruge N. D. O. — Izletniki po g. C. Petrovec 50 stot. Nabiralniki v upravi podružnice so dali v mesecu september-oktober sledeče: „Narodna gostilna“, Sv. Jakob, 8 K 60 st. in 1 liro, gostilna Kosič Viktor K 2-78, gostilna Babič K 1-01, gostilna „Jadran“ 80 st.

— Za otroški vrtec v Škednju so nabrali gostje pri „Gosp. društvu“ K 6-20. K temu znesku je dodal lastnik kinematografa „Adria“ 5 K v protest proti temu, da slovenski stariši pošiljajo svoje otroke v „Lego“.

— Za bodoči otroški vrtec v mestu so darovali sledeči: A. L. 1 K, Marvin 1 K, Manfreda 1 K, Penko 1 K, Pajer 50 st., Gombač 50 st., Perhavec 1 K. Skupaj 6 kron. Denar hrani uprava „Ed.“

Vesti iz Goriške.

Razpis natečaja. — Pri c. kr. okrajni sodnji v Kanalu je izpraznjeno mesto sodnega kancelista v XI. činovnem razredu.

OTTO LAUPRECHT

konces. zobni tehnik

nemški zobni zdravnik

je premeštil svoj zobni ambulatorij

v via S. Nicolò 7 (Dreherj. hiša) Trst

Dvigalnik za vse ključa.

Telefon 104.

Veliki kinematograf „BELVEDERE“

TRST - ulica Belvedere šte. 10 - TRST

Čet tek 10., Petek 11. in Sobota 12. novembra:

1) PATHE JOURNAL, po resnici. — 2) POTOVANJE PO KOŠINŠINI, po naravi (v barvah). — 3) PALČEK IZNAJDITELJ, dramska novost. — 4) BOLHA, KI SLEDI ŽENSKI, zelo komično.

Zaloga in delavnica za kožuhovine

F. VIDALI, Trst via S. Lazzaro 22

Prejemlje naročbe, poprave in čiščenje vsakovrstnih kožuhovin.

Shranjuje kožuhovine z jamstvom zoper kakoršno si bodi škodo

Odpri se je Pension Restaurant „IDEAL“

TRST - Piazza Carlo Goldoni šte. 6, I. nadstropje - TRST

Mode-ni komfort — izvrstna kuhinja — vedno sveža in raznovrstna jedila — mesečno plačila zelo ugodno. — Listiki za mesečni abonement se dobe vsak dan in se tudi lahko ogleda prostoro. — Mesečni abonement vsak dan po sledečih cenah:

Kron 60 — za kosilo in večerjo; 35 — za kosilo samo; 35 — za večerjo samo.

Kosila in večer e po jedilnem listku. — VINA VSEH VRST. — PLZENSKO PIVO.

... ŠOLA ZA JEZIKE ...

Polyglotte Acquadotto št. 16 prvo nadstropje.

Nova metoda za nacerenje modernih jezikov.

Izvanredno ugodna prilika!!!

Nemško . 8 lekcij Kron 4 { Dva : lekciji
Francosko 8 lekcij Kron 6 { v aki : teden.
Angleško . 8 lekcij Kron 6

Vpiše se lahko vsak dan od 11.-1. in 7.-9.

Ravnatelj lastnik Prof. Paolo Marquardt.

Širite „Edinost“

Český hostinec v Terstu

Alla Meridionale Via Belvedere

Češka gostilna v Trstu

Otvoritev nove slovenske trgovine!

Čevljarska zadruga v Mirnu pri Gorici naznanja, da je otvorila v Trstu, v ulici Barriera vecchia šte. 38

prodajalno obuval

LASTNEGA PRIDELKA

Zadruga izdeluje vsakovrstna obuvla od najpriprostejšega do najfinjšega ter sprejema tudi poprave.

Priporočamo se toj slavni občinstvu, da se poslužuje vedno izdelkov naše zadruge, a bude najslavni občinstvo tudi prepričano, da se bo z našimi izdelki zelo zadovoljilo. Cene zelo nizke.

NAROČBE SE IZVRŠUJEJO TOČNO.

NEZASLIŠNO visoke cene imajo večkrat tkanine za moške in dame. Temu se izognete, če naročite neposredno pri tržki tkanin. Zatoj zabavajte, da se vam brezplačno dopolnje moja bogata kolekcija jenskih in ženskih vzorov. Trguem le s produkti I. reda in apartnimi novosti serije. — Razpisaljalna tržka sukna Franz Schmidt, Jägerndorf 103. Av. Slezijska.

Salvator Iglesias y Comas

Zamaški in španjski šuri

lastnega pridelka. - Tovarna v San Feliu de Guixois (Španjska).

Zaloga v Trstu, ulica Paduina št. 8, Trst.

Odlikovana pekarna in sladšćilarna z zlato kolajno in križcem na mednarodni obrtni razstavi v Londonu leta 1909

Acquadotto 15 - Podruž. ul. Miramar 9

naznanja slavni občinstvu, da ima trikrat na dan svež kruh. Prodajalnica je tudi dobro pres-rljena z vsakovrstnimi bliskoti posebno za čaj. Ima razna fina vina in likerje v buteljkah in fine desertne bombone. Sprejema naročila za vsakovrstne torte, kroke itd., kakor tudi vse predmete za speči. Ima tudi najfinjšo moko iz najboljših mlinov po najnižji ceni. Bresplačna postrežba na dom. — Priporoč se slavni občinstvu z odličn spoštovanjem

Vinko Škerk : Trst

Trst - Via Arcata - Angolo via Sapone št. 9 - Trst

„All' Artigiano“

Trst, via Arcata -- Angolo via Sapone 9

izgotovljene obleke

za moške in dečke. -- Izbor hlač in srajc za delo.

Trst - Via Arcata - Angolo via Sapone št. 9 - Trst

Na obroke!

JAKOB DUBINSKY

Na obroke!

TRST — ulica dell' Olmo šte. 1, II. nadstropje — Trst

Velika izbira izgotovljenih oblek za gospode in manufakturnega blaga

ter moške in ženske suknje.

UGODNI POGOJI ZA PLAČILA NA OBROKE.

Cene brez konkurence.

Nar. del. organizacija.

Krajevna skupina „Sv. Marko sv. Andrej“. Občni zbor te skupine se ni vršil minolo soboto radi nezadostnega števila članov. — Višil se bo pa prihodnjo soboto dne 12. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih NDO pri sv. Jakobu z istim dnevnim redom, kakor je bilo prvotno določeno. — (NB. V slučaju, da ne pride ob določeni uri zadostno število članov se bo vršil občni zbor pol ure pozneje ob vsakem številu navzočih. Odbor krajevne skupine sv. Marko sv. Andrej.

Književnost in umetnost

„Ljubljanski Zvon“ ima v svoji novembarski številki zanimivo vsebino. Ivan Cankar priobčuje duhovito črtico „Motovilo“. Zanimiv je spis Vojeslava Moléta o pred kratkim umrli pesnici Mariji Konopnicki. Pesniški del je zastopan po Vojeslavu Molétu, Petruški, Pastuškinu in drugih. V rubriki „Književna poročila“ nahajamo med drugim tudi Cankarjevo kritiko o najnovejšem zvezku Trdinovih spisov.

Knjiga o lepem vedenju. Spisal Urbanus. Založila Katoliška tiskarna. V Ljubljani 1910. Str. 238. O tem prepotrebem delu, katerega Slovenci v tem obsegu še nismo imeli, prinesemo kaj več.

R. Legvart: Govedoreja. Ljubljana 1910. Natisnila Katoliška tiskarna.

G. Irma Polakova, slavna operetna pevka in igralka kraljevega deželnega gledališča v Zagrebu, je gostovala v ljubljanskem gledališču v znani Leharjevi opereti: „Grof Luksemburški“. Gledališče je bilo nabito polno.

Gospodarstvo.

„Kmetijska družba za Trst in okolice“ naznanja in pozivlja svoje člane in kmetovalce tržaške okolice, naj se v vseh družinskih stvarih zaupno obračajo do družinskih odbornikov in zaupnikov. Vsak zaupnik in odbornik družbe ima v okolici svoj okraj, v katerem deluje v prosep družbe, vpisuje na novo vstopivše člane, pobira letnino ter daje rade volje tozadevna pojasnila.

Kmetovalci-okoličani naj se torej blagovale v družinskih stvarih obračajo na sledeče gospode odbornike, oziroma zaupnike družbe:

Opčine: Ivan Goriup, veleposestnik, Škrlavaj Ivan, posestnik in starešina.

Trst: Ing. agr. Rado Lah, c. kr. tehnični pristav, dr. Edvard Slavik, odvetnik in poslanec.

Prosek: Alojzij Goriup, veletržec, posestnik in poslanec, Valentin Cibic, posestnik in sodni cenilec.

Kontovelj: Anton Škrk - Rebula, posestnik.

Sv. Križ: Ivan Košuta-Pirč, posestnik, Fran Košuta, posestnik in trgovec.

Barkovlje: Stare Ferdo, nadučitelj in posestnik, Pertot Josip, trgovec in posestnik.

Rojan: Pertot Josip, učitelj, posestnik in poslanec, Bole Ivan Marija (Miče), posestnik, Ferluga Ferdinand, posestnik.

Trebeče: Kralj Luka, tajnik zavarovalnice in posestnik.

Lonjer: Čok Dragutin-Županov, posestnik.

Padrič: Grgič Josip, vaški načelnik in posestnik.

Rocol: Anton Škrk, posestnik.

Bazovica: Grgič Andrej, posestnik in gostilničar.

Sv. Ivan: Birs Fran, posestnik.

Škedenj: Godina Ivan, posestnik in gostilničar.

Sv. M. Magdalena Gornja: Simončič Kristijan, posestnik.

Družbini urad se nahaja v ulici Gorgio Galatti št. 12 v Trstu. Uradije vsaki dan ob delavnikih od 9. do 12. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 10. do 11. ure. Družbini tajnik Jereb vsprejema rade volje vsa naročila ter daje pojasnila v stvareh družbe. Do njega torej naj se obračajo družbeni člani in kmetovalci tržaške okolice. Družbini odbor.

Zadnje brzojavne vesti.

Pavia 9. Na kolodvoru Bressana-Bottarone je včeraj vsled napačno postavljenih ogibov brzovlak Genova-Milan trčil skupaj z nekim tovornim vlakom. Dva potnika sta bila ubita, več pa ranjenih, med temi dva smrtno. Škoda je velika.

Trinidad 9. (Colorado) V tukajšnjih premogovnikih se je dogodila eksplozija. Bati se je, da je našlo smrt sedemdeset ljudi.

Teheran 9. V Širasu je proglašeno obsedno stanje.

Modena 9. Danes dopoldne je bil ob obilni vdeležbi otvorjen 20. katoliški italijanski narodni kongres. Na kongres pride tudi več poslancev. Kongres je brzojavno pozdravil papeža Pija X.

Zemljišče na prodaj v Rojanu pri cesti nad cerkvijo v malih parcelah in po nizki ceni. (Denar za zidanje se tudi vdobi. Več se izve pri upravi „Edinosti“.

Odda se meblirana soba v ulici Barriera št. 22. IV., desno. 1889

Štiridesetleten mož z majhno kavci-jo, z masturo na liceju, diplomiran kemik in leksar, mirodilničar, bivši vladni uradnik, časnikar in pisatelj, zmožen vsakovrstnih poslov, pozna hrvaščino, italijansko, nemščino, turščino in albanščino, najboljša spravevala išče nameščenja tukaj ali zunaj. Obrniti se na Inzeratni oddelki Edinosti.

Odda se čedna meblirana soba. Barriera 13. IV. n., levo. 1891

Prodajalna papirja, galanterije se takoj radi boleznih prodaja. Nizka najemna centralna leza. Via Molin a vento 70. Žiberna. (1893

Proda se po nizki ceni hiša z 2 nadstropji. 8 prostorov in klet, 200 kvad. m zemlje. Pri hiši pitna voda. Lep prostor za gostilno ali prodajalno jestvin. Za obvestitev obrniti se jena Antona Kreševič, Sv. M. M. zgornja št. 10.

Stara in dobrodoča velika restavracija v bližini kolodvora južne železnice v Trstu, se proda z vso opremo. V hiši, kjer je restavracija se morda dobi tudi v najem prvo nadstropje za hotel. Restavracija je razdeljena v dva dela: salon in predvorana, kjer se dobi vino in jedi po nižjih cenah. Dvorana je pripravna za koncert. Pred restavracijo je velik prostor za mize. Informacije daje upravitelj Inzeratnega oddelka „Edinosti“ pod št. 2117.

Prodajalna jestvin in koloni-jalnega blaga

Ulderico Basso
Trst, ulica Žarnelo 14

Blago vedno sveže
in cene zmerne.

Plošče

Silvio Malossi
ZALOGA CEHENTA in GIPSA
Tovarna plošč (na stroj) TRST, Via dei Gelsi 3 in 5. Telef. 18-89.

R. Gasperini, Trst
Telefon št. 1974. SPEDITER Via Economo št. 10
Prevozno podjetje
o. kr. avstrijskih drž. železnice
Sprejme razcepljanje kakoršnegasodi blaga iz mitne, dostavljanje na dom.
POŠILJATVE, POTEGA KOVČEGOV. NAJDOGOVORNEJŠE CENE.
Zastopstvo trdke „CEMENT“
Tovarna cementa „PORTLAND“ v Spljetu.
PRODAJA NA DROBNO CENE BREZ KONKURENCE.

Velike nove prodajalnice pohištva in tapetarij
:: Paolo Gastwirth ::
TRST, ul. Stadion št. 6 - Telefon 22-85 (hiša gledališča Fenice)
Dva oddelka: Fino pohištvo - Navadno pohištvo. Cene zmerne.
Bogata izbira izbira popolnih sob od 300 do 4000 kron. Jedilne sobe. Sprejemne in kafilne dvorane v najnovejšem slogu. — SPECIJALITETA: Železno in medeno pohištvo
Bogata izbira vsakovrstnih stolic. — Popolne opreme in posamezni deli.

- Novo pogrebno podjetje -
CORSO ŠT. 49 PODRUŽNICA CORSO ŠT. 49
Na Opčinah!
ima bogato založeno prodajalno vseh mrtvaških predmetov in sicer ogromno izbero naravnih vencev vsake stroke in istotako buques palme in umetnih cvetlic, perl porcelana itd. Vsake velikosti in raznih vrst svetilnic itd. itd. Gene ugodne. — Priporoča se si občinstvu posebno za prih. pr. n. ke vernih duš
Pozor na naslov **JOSIP MRZEK**, Opčine št. 170.

Zivčne bolezni in bolezni srca zginejo, ako se uporablja naše patentirane kopelji z ogljikovo kislino. Vir zdravlja za vsako hišo. Najzibornejši aparati za masazo. Prospekti brezplačno pri inženirju F. Lipovsky, Praga II. 506. 1784

Proda se orkestron s tremi cilindri. Motor na benzin. — 7 konj-kih sil. Cena nizka. Oglasiti se v kavarni Goldoni. — Jurca. (1857

Zdravilno pivo
dvojnega kvasa
založna marka „Sveti Štefan“

Glavoviti profesor zdravnik Karl von Nooden, ravnatelj prve dunajske zdravniške klinike, izjavlja, da je pivo dvojnega kvasa založna marka „Sveti Štefan“ zelo upliven pripomoček za želodčne bolezni in za nervozne osebe.

Zaloga: Trst, via Valdirivo št. 32.
Telefon št. 2201. (B.)

Krojačnica za civiliste in vojake :.
Franjo Polanec

v Trstu, via S. Giacomo (Corso) 6 II. n. Priporoča se s pravem občinstvu in vojaštvu za vsakovrstna dela. Blago prve vrste, dele solidne, cene zmerne.

Specijal. gumij. predmetov

Elastične nogovice, kilni pas, pesi, irigatorji, sponzorji, gum. rjuhe, cevi za vodo, plin OVATA. Prodaja in poprava črevljev iz gume ter gumijevih predmetov.

Higijenični predmeti

CENE ZMERNE. CENE ZMERNE

Federico Steindler, Acquedotto 14.

iz cementa na roko izdelane od 25 cm² po Kron 1-80 za m.²

iz cementa na stroju izdelane od 25 cm² po Kron 2-60 za m.²

umetno pulirane (svitile) od 25 cm² po kron 4- za m.²

ANTON SKERL

mehanič, zapriseženi zvedenec
TRST, Carlo Goldonijev trg št. 11
Zastopnik tovarne tolice in motokoles „Puch“
Sagajava in zaloga električnih svetilnic in prodaja gramofonov, sonofonov, in fonografov. Zaloga pripravljena za sočisti cive sime slavnice za popravljanje šiv. svolev, zalev. motokoles in id
Velika zaloga pripadkov po tovar. cenah.
TELEFON št. 1784

Rogaška kisel. Templev

Radinski vrelec.
Najboljši mineralni vodi.
— ZASTOPNIK —
Lacko Križ - Pula
WIESENREITER & Co., TRST
via Gioachino Rossini 20.

GOSTILNA N. D. O.

ki jo sedaj vodi g. HENRIK KOSIČ je popolnoma na novo preurejena in po najmodernejšem slogu slikana. Tocijo se različna pristna vina. Ob vsakem času se dobijo gorka in mrzla jedila. Gostilna je otvorena vsako soboto in nedeljo do 1. ure popolnoči.

UMETNI ZOBJE

Piombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

Dr. J. Čermák || V. Tuscher
: zobozdravnik : koncesij. zobni tehnič

... TRST ...
ulica della Casserna št. 13, II. n.

Maccari & Pross

Trst, Via Maccanton št. 9

Tkano in volneno blago

za moške v velikem izboru

po zelo ugodnih cenah.

Na zahtevo se dopošljejo uzorci gratis in franko.

Skladišče oglja in drva

za gorivo, petrolja in stavbni material

Josip Miceu

Trst, Via San Cillino št. 2 (Sv. Ivan)

Antonio Spanghero

DEKORATIVNI SLIKAR

Naslednik trdke DELALNICA:

DOMENICO DELISE. Via Madonna 7

Telefon 160 Trst Telefon 160.

VELIKA ZALOGA. — Papir za

tapeciranje najboljših tovarn.

Prevzame vsakovrstna stavbena dela in dekoracije za sobe. — SPECIJALITETA: Imitacije lesa in marmorja, izložne table.

TEODOR KORN

Trst, ul. Miramar št. 65

Stavbeni in galanterijski klepar. — Pokrivač streh vsake vrste.

SPREJEMAJO SE VSAKOVRSNA DELA IN POPRAVE

PO NIZKIH CENAH.

Delo dobro in zamašeno. :
Telef. 25-26. Poslovodja: Franjo Jenko.

Hotel Balkan

70 sob, električna razsvetljava, lift, kopelji.
CENE ZMERNE. J. Kögl.

Hotel Balkan